

Vragen m.b.t. SB alternatieve methoden en preventie faunabeleid

Partij	Nr.	Vraag / Input	Antwoord / Reactie
GroenLinks	1	Over het concept plan van aanpak verwilderde katten: Goed om te zien dat er stappen gemaakt worden met dit mooie concept plan van aanpak. De doelstelling staat omschreven als: “Het voorkomen van predatie van beschermde soorten door verwilderde katten zonder daarvoor afschot als middel in te zetten.”	Bedankt voor uw reactie.
	2	Hoe meten wij het “succes” van dit plan van aanpak? Kijken we dan naar het aantal gevangen en herplaatste katten en de afname van kattenpopulaties of wordt er ook breder gekeken naar de data tav predatiebeheer, welke predatoren er van belang zijn in de aangewezen gebieden waar de TNR-C methode wordt toegepast, en welk percentage daarvan katten zijn? Is het mogelijk om, daar waar data niet beschikbaar is, dit te gaan monitoren zodat we ook in kaart brengen welk aandeel de verwilderde kat heeft in het grotere probleem met predatoren?	Er zal worden geregistreerd hoeveel katten er gevangen worden, of ze gechipt zijn en er wordt bijgehouden hoeveel katten er nog in het proefgebied worden waargenomen (zie ook het antwoord op vraag 15). Over exacte invulling en mogelijkheden van begeleidend onderzoek (kostbaar en (nog) niet begroot) vindt overleg plaats met een landelijk consortium dat een inhoudelijk project voorbereidt. Bij dit project wordt aangesloten op lopende initiatieven en pilots (wegvangen zwervkatten) en op onderzoek naar weidevogelpredatie in verschillende provincies. Het doel van dit begeleidend onderzoek is om de effecten van (zwerv)katten op weidevogels te kwantificeren en de effectiviteit van ingrijpen in de aantallen te toetsen. Het is zinvol om hier krachten te bundelen. Het consortium bestaat uit de Rijksuniversiteit Groningen, de Zoogdiervereniging, SOVON en onderzoeksbureaus.
	3	Zijn er koppelkansen te vinden tussen dit concept plan van aanpak en de andere inspanningen vanuit de Provincie Utrecht als het gaat om de inzet van preventieve en alternatieve middelen om weidevogels te beschermen, bijvoorbeeld door te kijken naar uitrastering en plas-dras. Dit om te voorkomen dat de katten in de weidevogelgebieden worden weggevangen maar dat de lege plek die zij achterlaten in de biotoop worden opgevuld door andere predatoren.	Het project is primair gericht op het wegnemen van predatie door verwilderde katten en als alternatief voor afschot uitgewerkt. We zijn er ons van bewust dat er ook andere projecten/methoden spelen om predatie te beperken. We initiëren en volgen deze, maar het is voor de registratie van de resultaten en het trekken van conclusies niet zinvol om projecten te gaan combineren. Het in het antwoord op vraag 2 genoemde consortium is wel voornemens om resultaten van verschillende projecten/methoden bij elkaar te brengen ten bate van het onderzoek dat het voorbereidt.
SGP	4	Een belangrijk onderwerp is de uitwerking van motie 87a en 105a. Er wordt een plan van aanpak gepresenteerd om verwilderde katten terug te dringen zonder ze af te schieten. Wij hebben daarover de volgende vragen: Hoe wordt de effectiviteit van dit plan gemonitord?	Zie het antwoord op vraag 2
	5	Is over het ingrijpende besluit de aanwijzing voor het doden van verwilderde katten overleg geweest met relevante partijen, zoals de Jagersvereniging, de agrarische collectieven in	Wij hebben met het bestuur van de Faunabeheereenheid, waarin de belangenorganisaties van o.a. landbouw, dierenbescherming en de jagers gezamenlijk het faunabeheer in de provincie coördineren en uitvoeren, gesproken over het voornemen om de aanwijzing in te trekken en hebben het

		weidevogelkerngebieden en de Vogelbescherming? Zo ja, wat vonden deze partners? Zo nee, waarom niet?	<p>bestuur ook het Concept Plan van Aanpak verwilderde kat voorgelegd. De meeste belangenorganisaties in het bestuur vinden het voornemen tot intrekking van de aanwijzing, om uiteenlopende redenen, een onverstandige stap. Daarbij is het belangrijk om aan te tekenen dat de Dierenbescherming zich al bij de totstandkoming van het laatste Faunabeheerplan heeft gedistantieerd van het doden van verwilderde katten en van mening was dat zulke maatregelen niet in Faunabeheerplan dienden te worden opgenomen.</p> <p>In reactie op ons Concept Plan van aanpak heeft het bestuur van de Faunabeheereenheid aangegeven dat het aanknopingspunten biedt om te komen tot een definitief Plan van aanpak. Het bestuur geeft aan daarover graag in overleg te gaan om te komen tot een verder concretiseren van het Concept Plan van aanpak. De Faunabeheereenheid stelt daarvoor kennis en capaciteit beschikbaar.</p> <p>Bij de weidevogelcoördinatoren is met enige teleurstelling op het voornemen gereageerd, zeker in relatie tot het provinciale weidevogelbeleid. Ondanks dat nam namens de weidevogelcoördinatoren één coördinator deel aan de werkgroep voor het opstellen van het Concept Plan van Aanpak. De Vogelbescherming is niet geconsulteerd.</p> <p>Het traject dat we nu ingaan om tot een definitief Plan van aanpak te komen wordt geen eenvoudig traject. Er zijn nog veel te overbruggen verschillen van inzicht, voortkomend uit verschillende belangen.</p>
6		Waarom is er niet voor gekozen de aanwijzing alleen in te trekken voor gebieden waar met de nieuwe aanpak gewerkt gaat worden?	<p>Ons is opgedragen twee met elkaar samenhangende moties uit te voeren. Eén motie is gericht op het stoppen met afschot en de andere op het invoeren van een chipcontrole voor de periode dat het afschot nog doorloopt. Omdat het uiteindelijke doel is het stoppen met afschot hebben wij ervoor gekozen hier zo snel mogelijk naar toe te werken (ook gezien de beperkte tijd en capaciteit). Dat betekent zo snel mogelijk één provinciebreed alternatief invoeren, zodat de chipcontrole niet meer hoeft te worden ingevoerd. Voor de invoering daarvan ontbreekt het benodigde draagvlak bij de uitvoerders (jagers).</p>
7		Hoe verhoudt zich de gepresenteerde aanpak van verwilderde katten tot de ambitie van PS en GS om weidevogels te beschermen?	<p>Het afschot van verwilderde katten middels een aanwijzing/opdracht was primair bedoeld om predatiedruk van verwilderde katten (als toegevoegde predator) te beperken om daarmee bij te dragen aan de duurzame instandhouding van provinciale beschermde soorten waaronder de weidevogel doelstellingen. Het huidige Concept Plan van aanpak beoogt het terugdringen van die extra predatiedruk zonder afschot te realiseren, hetgeen in uw motie wordt gevraagd. Er bestaat bij weidevogelbeschermers de vrees dat het intrekken van de opdracht per 2 april ten koste gaat van het broedsucces in 2021 omdat er in het huidige broedseizoen nog geen werkend alternatief is.</p>

8	Hoe houdt u zicht op de predatie door verwilderde katten buiten het pilotgebied? Waar kan men met signalen hieromtrent terecht?	Op de omvang van de de predatie door katten hebben we geen zicht, ook niet in het pilotgebied zelf. Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 20. Het is bekend dat verwilderde katten aanzienlijke aantallen prooien doden. De pilot behelst signalen over de aanwezigheid van verwilderde katten. Hiervoor kunnen verschillende middelen ingezet worden die in de volgende fase nader worden uitgewerkt, denk daarbij aan: camera's, informatie van jagers vanuit hun jachtgebied en informatie van weidevogelcoördinatoren. In het concept Plan van aanpak is voorzien om buiten het pilotgebied op afroep verwilderde katten te vangen. Wij hebben begrepen dat dit via een melding app gaat.
9	Een ander onderwerp is het ganzenbeleid. Hierover hebben we de volgende vragen: In de notitie Alternatieve methoden wordt onder 2.5. gesteld dat er grassoorten bestaan die wel aantrekkelijk zijn voor koeien, maar niet voor ganzen. Welke soorten zijn dat en waarom gebruiken boeren die niet?	In de notitie Alternatieve methoden staat onder 2.5: "Er zijn aanwijzingen dat er, voor ganzen onaantrekkelijke, grastypen zijn die wel geschikt zijn voor runderen. Dit zou de vraatschade door ganzen kunnen beperken." Hier wordt bedoeld op veredeld Rietzwenkgras. Dit grastype is weliswaar niet ontwikkeld om minder aantrekkelijk te zijn voor ganzen, maar zou dat, als het gevolg van de ruwere oppervlakte van het blad, wel kunnen zijn. Deze grassoort is veredeld vanwege de diepe worteling waardoor het beter bestand is tegen droogte en mineralen uit de diepere bodemlagen beter kan benutten. Het grastype bevat meer ruwe eiwitten en draagt bij aan een betere vertering door runderen. Het is ondanks deze aldus door de grasontwikkelaar omschreven voordelen nog niet gelukt om grondgebruikers in Utrecht enthousiast te krijgen voor een praktijkproef om de invloed op ganzenbegrazing te testen.
10	Hoe kan voortschrijdend inzicht ertoe leiden dat een laser niet meer schadelijk is voor ogen van mens en dier? (2.7.)	Gedoeld wordt op voortschrijdend inzicht bij het gebruik van de laserapparatuur. Indien gebruikers van laserapparatuur goed geïnstrueerd worden kan mogelijk voorkomen worden dat oogletsel bij mens of dier optreedt. Een bijsluiter bij een apparaat achten we daarbij niet voldoende. Wellicht dat gecertificeerde cursussen hierbij een uitkomst bieden. Gevolg daarvan zal mogelijk zijn dat slechts een beperkte groep van gebruikers laserapparatuur kan gebruiken. Daarnaast sluiten we niet uit dat technische ontwikkelingen het risico op oogletsel bij gebruik van sterke lichtstralen kan voorkomen.
11	Is er een totaaloverzicht te geven van de kosten die zijn gemaakt voor de onderzochte alternatieven die gepresenteerd worden in deze notitie?	Nee, dat is niet eenvoudig omdat de pilots sinds 2016 low budget zijn ontwikkeld en werden opgepakt zodra daar enigszins tijd voor kon worden vrijgemaakt. We kunnen u een indicatie geven aan de hand van de door toegekende bedragen op basis van de begroting. In 2016 is € 25.000 vrijgespeeld om een begin te maken met alternatieve maatregelen gericht op ganzen. Vervolgens is in 2017 en 2018 totaal een tijdelijk materieel budget van € 300.000 beschikbaar gesteld. Met de restanten van dat bedrag werkten wij in ieder geval tot 2021.

	12	Is het een idee om in de aanloop naar de uiteindelijke evaluatie van het ganzenbeleid een overzicht te maken van de effectiviteit (daadwerkelijk terugdringen van de schade), integraliteit (geen verplaatsingen van het probleem), kosten en schaalbaarheid van de verschillende pilots van preventieve maatregelen?	Als we geslaagde pilots willen invoeren in het beleid kan een dergelijk inzicht bijdragen in het maken van keuzes. Dit overzicht kan gemaakt worden voor zover beschikbaar vanuit de pilots alternatieve maatregelen. (NB. we gaan ervan uit dat u in de vraag doelt op de pilots alternatieven en niet op de pilots preventieve maatregelen.)
PvdA	13	Conceptplan van aanpak (moties) verwilderde katten) Dit concept plan geeft de indruk dat het echt nog een heel erg concept is, eigenlijk meer een outline. Wordt er een definitieve versie naar de Staten gestuurd? en zo Ja wanneer wordt deze verwacht/is dit haalbaar?	De provincie heeft de coördinatie op zich genomen om tot een eerste Concept Plan van aanpak te komen. Terugwijzend naar het antwoord op vraag 5 zal in de volgende fase de Faunabeheereenheid actiever gaan bijdragen. Dat zal resulteren in een definitief plan van aanpak. Daarna zal met de Faunabeheereenheid en de andere leden van de werkgroep naar een passende werkwijze worden gezocht die het gemeenschappelijke belang kan dienen namelijk het aanpakken van verwilderde katten ter voorkoming van predatie. Als de samenwerking constructief verloopt kunnen we de Staten daarover in september a.s. informeren.
	14	Citaat uit de SB: Het voornemen is om de aanwijzing / opdracht voor het doden van verwilderde katten in Utrecht met ingang van 2 april 2021 in te trekken, ook als er nog geen overeenstemming is over een nieuwe structurele aanpak. Echter in het concept plan lezen we dat nog niet terug. Kan de gedeputeerde middels een mededeling in de volgende RGW vergadering laten weten of de afschot van katten daadwerkelijk is gestopt op 2 april, zoals is voorgenomen. Onder afbakening wordt vermeld dat er onder jagers geen draagvlak is om geschoten dieren te controleren op een chip, en tegelijkertijd dat er geen draagvlak meer is om katten af te schieten, maar dat de afschot sowieso gaat stoppen dus dan maakt het niet meer uit en dat maakt motie 87A overbodig?, zo nee hoe wordt er gecontroleerd of Jagers wel de chip laten controleren?	Zoals in de statenbrief is aangegeven werken wij toe naar intrekking van de aanwijzing voor de verwilderde kat op uiterlijk 2 april 2021, ook als er nog geen alternatief beheer is. Stapeling van controles is niet meer aan de orde omdat het afschot per 2 april stopt.
	15	Er wordt met een proef begonnen in de Polsbroekersdam en dan de andere gebieden nog niet, of wel als er meldingen komen? Wanneer wordt deze proef als succesvol/onsuccesvol verklaard? Wat zijn de criteria om dit te bepalen?	Daarvoor worden in ieder geval de cijfers gebruikt: de aantallen gesignaleerde verwilderde katten (dit in plaats van een nulmeting), het aantal gevangen verwilderde katten, het aantal met TNR-C behandelde verwilderde katten, het aantal teruggezette verwilderde katten en het aantal gesocialiseerde verwilderde kittens. Ook zal er worden bijgehouden hoeveel katten er nog in het proefgebied worden waargenomen. Voor het wel of niet succesvol zijn, zijn we dus naast getallen ook afhankelijk van signalen die we vanuit de praktijk gaan krijgen van bijvoorbeeld jagers en weidevogelcoördinatoren. Om die reden zal er geregeld geëvalueerd en bijgesteld worden om tot een steeds effectievere aanpak te

			komen. Al werkenderwijs zal duidelijk worden of de TNR-C methode een goed alternatief is voor afschot.
	16	In de uitleg van het te onderzoeken gebied, staat dat er in een aantal polders lintbebouwing is en dat het mogelijk een interessant gebied is om te kijken hoeveel katten die gevangen worden ook daadwerkelijk verwilderd danwel huiskatten zijn. Er staat echter niet bij of dit ook onderzocht gaat worden of bijgehouden wordt. In datzelfde stuk staat dat er mogelijk wandelaars zijn die het vangen met kooien moeilijker maken. Zou juist hier dan wellicht ook een voorlichtingscampagne een idee zijn, bijv door het plaatsen van informatieborden bij de ingang van de wandelgebieden. En een flyer te verspreiden bij de woningen, of...?	Binnen de TNR-C methode worden de katten gecontroleerd op een chip. Er wordt bijgehouden of er sprake is van verwilderde katten of huiskatten. De vangacties in het te onderzoeken gebied gaan niet lopen zonder inderdaad een voorlichtingscampagne, die naast informatie ook de oproep behelst aan katteneigenaren om de eigen kat te laten chippen en neutraliseren.
	17	Tenslotte wordt er aangegeven dat op basis van voortschrijdend inzicht wijzigingen kunnen plaats vinden? Betekent dit dat er dan op meer plekken afgevangen wordt en niet alleen als er problemen zijn?	Deze methode gaat volgens het Concept Plan van aanpak een aantal jaren lopen en aan de hand van de tussenevaluaties wordt de aanpak bijgesteld en verder geoptimaliseerd. Bijvoorbeeld: als het helemaal leegkammen van een gebied heel effectief blijkt te zijn dan wordt volgens het Concept Plan van aanpak een nieuw gebied geselecteerd.
	18	Heel fijn te lezen dat er cofinanciering is. Is de cofinanciering blijvend of tijdelijk? Wat is het risico dat de cofinanciering stopt?	Er zal voor verschillende fasen in de aanpak sprake zijn van cofinanciering door steeds verschillende partijen. De Stichting Zwerfkatten en de Stichting Dierenlot, staan hier garant voor. Zij hebben dit op andere locaties steeds voor elkaar gekregen en ook voor de beoogde aanpak in de provincie Utrecht hebben ze laten weten te verwachten dit voor elkaar te krijgen. Er is op voorhand inderdaad geen sprake van een 100% garantie. Als de cofinanciering achterblijft bij de verwachting dan wordt dit een onderwerp tijdens tussenevaluaties. Een risico kan bijvoorbeeld zijn dat de uitvoering van het Plan van aanpak beperkter (minder vangacties) zou worden.
VVD	19	Het is zeer zorgelijk dat er al wordt voorzien dat deze keuzes van GS zullen leiden tot een toenemende predatiedruk op beschermde (weidevogel) soorten. Waarom is GS toch al overgegaan op het intrekken van de aanwijzing/opdracht voor het doden van de verwilderde katten in Utrecht?	Ons is opgedragen twee met elkaar samenhangende moties uit te voeren. Eén motie is gericht op het stoppen met afschot en de andere op het invoeren van een chipcontrole voor de periode dat het afschot nog doorloopt. Omdat het uiteindelijke doel is het stoppen met afschot hebben wij ervoor gekozen hier zo snel mogelijk naar toe te werken (ook gezien de beperkte capaciteit). Dat betekent zo snel mogelijk één provinciebreed alternatief invoeren en daarmee de chipcontrole en de daarmee samenhangende registratiesysteem niet meer te hoeven invoeren. Ook omdat bij de tijdelijke invoering daarvan het benodigde draagvlak, en de benodigde toerusting, ontbreekt bij de uitvoerders (jagers). Om het dan tijdelijk op te leggen zou dit betekenen dat de aanwijzing zou moeten worden gewijzigd met voorschriften om de chipcontrole afdwingbaar te maken. Dat zou ook extra toezicht van de

			RUD Utrecht nodig hebben gemaakt om de naleving te controleren. En het zou veel inspanning vereisen om de jagers mee te krijgen.
	20	Om hoeveel soorten en hoeveel vogels gaat het mogelijk? Zowel direct als indirect (indirect bijv. door pas geboren vogeltjes in het nest die hun ouders kwijtraken)	Uit het rapport van Knol (Verwilderde huiskatten: effecten op de natuur in Nederland) komt naar voren dat de naar schatting 162.000 verwilderde huiskatten in Nederland in het buitengebied jaarlijks minimaal 19,4 miljoen prooien doden. Afhankelijk van het seizoen kunnen vogels ongeveer een kwart van de prooien uitmaken, aldus literatuur over het onderwerp. Voor de provincie Utrecht zijn geen gegevens voorhanden, maar het is aannemelijk dat het ook om een aanzienlijke predatie gaat. Over de vogelsoorten zijn geen absolute gegevens bekend.
	21	Is de Vogelbescherming betrokken bij het voorbereiden van de stukken en deze keuze?	De Vogelbescherming is niet betrokken bij de voorbereiding van de stukken. Er is voor gekozen om een vertegenwoordiger van de Utrechtse weidevogelcoördinatoren deel te laten nemen aan de werkgroep die het Concept Plan van aanpak heeft opgesteld.
	22	Wat zijn de gevolgen van de afname van deze vogels op de verspreiding van gewassen? Heeft dit gevolgen voor beschermde gewassen?	Vogels spelen een belangrijke rol bij de verspreiding van zaden, bijvoorbeeld van planten die bessen dragen. Over de relatie tussen aantallen vogels en de verspreiding van besdragende planten is ons niets bekend.
PvdD	23	Bij deze wil onze fractie laten weten verheugd te zijn vanwege het voornemen om per 2 april te stoppen met het afschot van katten	Bedankt voor uw reactie.-
	24	Bij deze wil onze fractie laten weten verheugd te zijn dat in het kader van het coalitieakkoord en de Motie 'Maak van Utrecht een landschap van liefde' pilots m.b.t. diervriendelijke alternatieven/innovaties geïntensiveerd worden.	Bedankt voor uw reactie,
	25	N.a.v. de praktijkproef 'Kan de inzet van varkens broedsucces ganzen beperken?' Zoals u weet zijn wij van mening dat wilde zwijnen welkom zijn in de provincie Utrecht. Kunnen wilde zwijnen ook een (meer-)waarde hebben in het op een natuurlijke manier beheren van ganzenpopulaties in de uiterwaarden?	Wilde zwijnen eten graag ganzeneieren en zouden dus op een natuurlijke manier kunnen bijdragen aan het reduceren van het broedsucces van ganzen. Echter die wilde zwijnen zullen ook ander voedsel tot zich nemen en door hun gedrag schade kunnen toebrengen aan kwetsbare natuur. Bovendien kan de aanwezigheid van wilde zwijnen leiden tot onveilige verkeerssituaties en leert de ervaring uit andere provincies dat populaties moeilijk te reguleren zijn. Daarnaast kunnen wilde zwijnen een risico vormen voor de gezondheid van gehouden dieren, bijvoorbeeld door de Afrikaanse varkenspest. Dit zijn verschillende redenen waarom er is gekozen voor een gereguleerde inzet van gehouden varkens.
	26	Dezelfde vraag, maar dan m.b.t. de vos. Bent u met ons van mening dat vossen een waarde kunnen hebben in het op een natuurlijke manier beheren van ganzenpopulaties? (zie ook het onderzoek Rijn in Beeld, waarin aanbevolen wordt om meer ruimte te geven aan natuurlijke predatie door vossen en andere	Vossen kunnen ook bijdragen aan het beperken van broedsucces door ganzen. Uit onderzoek blijkt dat de vossen invloed hebben op de nestplaatskeuze van ganzen, waardoor er minder geschikte nestplekken over blijven. Voordat de landelijke vrijstelling van de vos in 2006 door het Rijk werd ingevoerd, heeft de provincie Utrecht een gedifferentieerd vossenbeleid gehad.

		roofdieren). Ons punt hierbij is dat natuur meer in samenhang met elkaar gezien moet worden, in plaats van door afschot van allerlei dieren natuurlijke evenwichten te verstoren c.q. geen kans te geven.	Daarmee kon de aan- of afwezigheid van vossen gestuurd worden. Om vossenpredatie in gebieden met kwetsbare weidevogelpopulaties te beperken kon de vos in deze gebieden beheerd worden; op de Utrechtse Heuvelrug in het geheel niet. Hiermee had de provincie een geschikt instrument om vossen op plaatsen waar dat niet schadelijk was voor andere doelen, hun rol te laten spelen. Die mogelijkheid is komen te vervallen door de landelijke vrijstelling.
	27	Gaat u de aanbevelingen van de praktijkproef varkens-ganzen uitvoeren? (O.a. vervolg praktijkproef)	In 2020 heeft er een vervolg van de praktijkproef plaatsgevonden op de locatie in Houten. Voor het vervolg in een meer natuurlijke situatie zullen we in 2021 zoeken naar een geschikte locatie om dan in 2022 een vervolg te laten plaatsvinden.
	28	Bent u bereid om de ontheffingen die nog verleend worden voor het afschot van konijnen en hazen nabij sportvelden, begraafplaatsen en recreatieterreinen stop te zetten en in plaats daarvan over te gaan tot vangen en verplaatsen? Zo niet, waarom is vangen en verplaatsen geen reële optie?	<p>Het doden van konijnen op de genoemde locaties valt grotendeels onder de landelijke vrijstelling (Regeling natuurbescherming (Staatscourant 2017, nummer 56468) en dus buiten onze bevoegdheid. Artikel 3.10, tweede lid, onder b, betreft het belang van voorkoming van schade en overlast, met inbegrip van schade aan o.a. sportvelden, industrieterreinen en begraafplaatsen. Daarvoor hoeft bij de provincie geen ontheffing (meer) aangevraagd te worden. Onze bevoegdheid reikt niet verder meer dan het op verzoek verlenen van enkele ontheffingen voor konijnen op deze locaties als het een veld kleiner dan 40 hectare is of in /nabij de bebouwde kom en de aanvrager (beheerder) het geweer wil gebruiken. Belangrijk verschil met de landelijke vrijstelling is dat wij aan de ontheffing voorschriften verbinden en een afschermend raster eisen waarmee de toestroom aan konijnen staakt. Door de landelijke vrijstelling kunnen wij sowieso niet sturen op vangen.</p> <p>Over het vangen en verplaatsen van konijnen ook nog het volgende: Als konijnen in het kader van schadebestrijding worden gevangen zouden wij ook een ontheffing moeten verlenen om deze elders los te laten. Het is echter de vraag of dit wenselijk is, gezien de status van het konijn als 'landelijke schadesoort'. Het konijn is immers op iedere locatie vrijgesteld vogelvrij. Daarom ligt het niet voor de hand deze elders uit te zetten. Bovendien bestaat er bij verplaatsen van konijnen een risico op het verspreiden van ziekten en parasieten en moet er vooraf onderzocht worden wat het effect is van het introduceren van de konijnen in een nieuw gebied. Het is immers in beginsel verboden om dieren uit te zetten. Voor hazen komt de hierboven geschetste situatie niet voor.</p>
	29	Is het mogelijk om aanvullende maatregelen te treffen voor de lasermethode die het risico op oogschade voor mens en dier wegnemen? Zo ja, blijft deze methode dan een reële optie voor het verjagen van ganzen?	Ja, we sluiten zeker niet uit dat laser, op termijn, gebruikt kan worden voor het effectief verjagen van onder meer ganzen. Indien gebruikers van laserapparatuur goed geïnstrueerd worden kan mogelijk voorkomen worden dat oogletsel bij mens of dier optreedt. Een bijsluiter bij een apparaat achten we daarbij niet voldoende. Wellicht dat gecertificeerde cursussen hierbij een uitkomst bieden. Gevolg daarvan zal mogelijk zijn dat slechts een beperkte

			groep van gebruikers laserapparatuur kan gebruiken. Daarnaast sluiten we niet uit dat technische ontwikkelingen het risico op oogletsel bij gebruik van sterke lichtstralen kan voorkomen.
30	Op pagina 2 van de Statenbrief Alternatieve methoden en preventie faunabeleid staat genoemd dat "Het voornemen is om de aanwijzing/opdracht voor het doden van verwilderde katten in Utrecht met ingang van 2 april 2021 in te trekken, ook als er nog geen overeenstemming is over een nieuwe structurele aanpak. Dit betekent dat de predatiedruk op beschermde (weidevogel)soorten tijdelijk zal toenemen." Wordt hiermee ook tegelijkertijd paragraaf 13.5 (mogelijke beheermaatregelen: effectiviteit van de beschikbare gereedschapskist) Van het Faunabeheerplan geamendeerd? ☐ "Populatiereductie. Door het herhaaldelijk en jaarrond wegvangen of schieten van individuen of door de inzet van reproductieremmers kan de populatie worden ingeperkt. Met name rondom weidevogelkernen en nabij natuurgebieden zijn de risico's op schade aan fauna door verwilderde katten dermate hoog dat afschot tijdens de nachtelijke periode noodzakelijk is. Het gebruik van een geluidsdemper is in en nabij natuurgebieden wenselijk om verstoring van overige natuurwaarden te voorkomen." (wat onderstreept is moet eruit).		Nee. In het Faunabeheerplan van de FBE hebben de in het bestuur van de FBE zitting hebbende belangenorganisaties van jachthouders opgeschreven hoe zij het duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, de bestrijding van schadeveroorzakende dieren door grondgebruikers en de uitoefening van de jacht vorm willen geven. Dit vormt de basis voor het bestuur om aanvragen om ontheffing of opdrachten bij ons aan te vragen. Er kan pas worden gehandeld overeenkomstig het Faunabeheerplan door de grondgebruikers als wij positief hebben beschikt op een aanvraag. Gezien de motie en de toegezegde datum van 2 april as. is het verlenen van ontheffingen voor afschot, al of niet met geluidsdemper en gebruik van kunstlicht, na intrekking van de aanwijzing, niet opportuun.
31	Kan het plaatsen van zonnevelden, zolang deze geen negatief effect hebben op de aanwezige biodiversiteit en het bodemleven, onderzocht worden als ganzenwerend alternatief voor de provincie Utrecht?		Het is een logisch gevolg dat door het bouwen van zonnevelden op bijvoorbeeld eiwitrijke graslanden de foerageermogelijkheid voor ganzen op die locaties zal verdwijnen. Tegelijkertijd zal de graasdruk op het afnemende areaal geschikt grasland toenemen. Welke effecten dit uiteindelijk heeft op de populatieomvang zal moeten blijken. Het is niet realistisch om het buitengebied grotendeels dicht te zetten met zonnevelden als maatregel om ganzen te weren. De foerageermogelijkheden voor zowel melkvee en ganzen nemen af. Zonneweiden zijn niet te combineren met graslanden voor beweiding of maaien.
32	Welke aanvullende maatregelen worden er getroffen om te voorkomen dat de nesten van wilde eenden worden aangetast indien er met varkens als ganzenei-eters wordt gewerkt?		Bij de praktijkproeven die nu zijn uitgevoerd met gehoede varkens is er voorafgaand aan het hoeden geïnventariseerd of er andere vogels in de oevers nesten hadden. Hier zijn de varkens vervolgens om heen geleid. Bij de proef die in 2020 plaatsvond en waarbij de varkens voortdurend in een gebied aanwezig waren, deden zich geen broedgevallen van eenden voor. Dit is een punt van aandacht voor de praktijkproef die in 2022 zal plaatsvinden.
33	Het verzoek om aanbeveling 2a in het document 'Praktijkproef beheer van broedlocatie ganzen' niet te overwegen. Het onbereikbaar maken van voedsel terwijl de jongen wel		Hierover zijn de meningen verdeeld. In situaties waar broedgebieden niet omgeven worden door terreinen met hoogwaardig gras, zal de

		gelegenheid wordt geboden om uit het ei te komen, is dieronvriendelijker dan de eieren onklaar maken.	voedselbeschikbaarheid in het broedgebied bepalend zijn voor kuikenoverleving. Het plaatsen van een raster heeft overigens ook nadelen voor de uitwisseling van andere dieren. Een andere inrichting heeft daarom onze voorkeur.
	34	In het document 'Praktijkproef legselbeheer van grauwe ganzen in de Galecopperzoom te Nieuwegein' staat het volgende: "In 2020 hebben er tijdens de ruiperiode geen vangacties plaatsgevonden in het onderzoeksgebied. In het voorjaar van 2020 zijn er, vanwege verkeersveiligheid, 44 ganzen gedood langs de snelweg in het noordwesten van het onderzoeksgebied." Waarom is hier gekozen voor afschot in plaats van vangen en herplaatsen?	Er was in deze situatie geen sprake van een keuze. Aan de wegbeheerder is een ontheffing verleend om in risicovolle situaties langs snelwegen met het geweer in te grijpen. Deze locaties lenen zich niet voor vangacties.